

PÉCSI Dohánygyár

XI. évfolyam, 9. szám

A PÉCSI DOHÁNYGYÁR DOLGOZÓINAK LAPJA

1985. SZEPTEMBER

Eredmények, követelmények

Ülést tartott a vállalati tanács

Igazgatóhelyettesi cím a főmérnöknek és a főkönyvelőnek

Az áprilisi megalakult vállalati tanács szeptember 5-én tartotta második ülését.

A nyári szabadságolások, a leállás után ez volt az az időpont, amikor valamennyi tanács tag — megfelelően felkészülve — részt tudott venni az ülésen.

A tanácskozás programja igen fontos témaköröket tartalmazott. A kiadott hat napirendi pont közül ötöt írásbeli előterjesztés formájában kaptak meg a tanács tagjai. Az előterjesztések áttanulmányozására, választóik véleményének kikérésére két hét állt rendelkezésre.

Az ülést — melyen a vt teljes létszámban megjelent — Simon Éva, a vt elnöke nyitotta meg. Köszöntötte a résztvevőket és a MÉM Törvényességi Felügyeleti Főosztály képviselőjében megjelent Murányi Zoltán osztályvezető-helyettest.

Az elnök, a jelenléti ív alapján megállapította, hogy az ülés határozatképes. Ezután a meghívóban szereplő napirendi pontokat szóban ismertette, megkérdezte, hogy újabb napirendi pontra kíván-e valaki javaslatot tenni. A tanács tagok részéről kiegészítés, módosítás nem hangzott el. A szavazás során a vt egyhangúlag elfogadta a napirendi témáit és tárgyalásuk sorrendjét.

Ezek után felkérte az első napirendi téma, az I. féléves vállalati gazdálkodás eredményeinek ismertetésére dr. Gábor József főkönyvelőt. Az előadó az írásbeli előterjesztést röviden kiegészítette az időközben ismertté vált tényekkel.

A vt a beszámolót a kiegészítéssel együtt tudomásul vette.

Második napirendi pont az igazgató követelményrendszerének meghatározása volt. A követelmények azokat a legfontosabb feladatokat tartalmazzák, melyeket az elkövet-

kező öt évben (melyre a megbízása szól) az igazgatónak végre kell hajtania. Ez az előterjesztés élénk vitát váltott ki. (6 hozzászólás volt, ebből 2 választott tanács tag.) A hozzászólások alapján az előterjesztés keigészült, többek között olyan fontos követelménnyel, mint a dolgozók továbbképzésének szervezett biztosítása. A kiegészítésekkel módosított előterjesztést a vt egyhangúlag elfogadta.

A harmadik és negyedik napirendi pontot, az igazgató 1985. évi prémium és célfeladat meghatározását, Simon Éva terjesztette elő. A célfeladat megállapításánál a szakszervezeti bizottságnak véleményezési joga van, mellyel a vt tagjai is megkapták.

Az üzemi demokrácia kiszélesítése ily módon is lehetővé tette a téma több oldalról való megközelítését, a célfeladat konkrét értékelési szempontjainak meghatározását.

A vita során 1 választott és 4 vezetői képviselői jogcímen jelenlevő tanács tag fejtette ki véleményét.

A vita során elhangzott javaslatokkal az előterjesztés kiegészült, melyet a vt egyhangúlag elfogadott.

Az utolsó írásbeli előterjesztés az igazgatóhelyettesi cím használatával foglalkozott, ezt

Irimi Sándor igazgató ismertette.

Vállalatunk nagysága, kiterjedt külső kapcsolatai indokolják, hogy az igazgató két helyettese, a főmérnök és a főkönyvelő, műszaki, ill. gazdasági igazgatóhelyettesi cím birtokában járjon el az ügyek intézésekor. A vt az előterjesztést szintén egyhangúlag elfogadta.

Végül az igazgató elvtárs részletesen beszámolt az első tanácsülés óta eltelt időszakban felmerült gondokról, problémákról. Tájékoztatót adott a jövő évi, várható termelésről, az idei évben még előttünk álló feladatokról.

A hivatalos napirendi pontok megtárgyalása után a MÉM képviselője, Murányi Zoltán elvtárs kért szót. Tájékoztatta a vt-t a Törvényességi Felügyeleti Főosztály megalkulásáról, feladatairól, célkitűzéseiről, elképzeléseiről. Beszámolt a — már eddig a MÉM területén megalakult — vállalati tanácsok munkájáról szerzett tapasztalataikról. A vt munkáját segítő javaslatokat tett, valamint a főosztály készségét hangsúlyozta az előzetes konzultációkra vonatkozóan.

Ezután az elnök a vt ülését bezárta.

Meg kell állapítani, hogy a vt komoly, felelősségteljes munkát végzett. A dolgozói és vezetői képviselői tagjai egyaránt alaposan felkészülten vettek részt a tanácsülésen. Ennek volt köszönhető, hogy jó hangulatú, élénk vita alakult ki a legtöbb kérdés megtárgyalásakor.

(A vállalati tanács működésével kapcsolatos írásainkat a 2. oldalon folytatjuk.)

Vt Debrecenben

A törvényadta lehetőséggel élve debreceni testvérgyárunkban is megalakult a vállalati tanács, mint új vezetési forma. A jelentős eseményre június 28-án került sor: Szakali Istvánt választották meg vt-előnöknek, helyettesének pedig Kovács Tibort.

Ugyanekkor került sor a vállalat új igazgatójának megválasztására is. Heten pályáztak a cím elnyeréséért. Egyikjük kérelmét a MÉM — vezetői gyakorlatlanság miatt — elutasította. A bíráló bizottság a hat pályázó kérelme közül háromot találta a címre érdemesnek, de egyiküköt visszavonta pályázatát. Így végül is a bíráló bizottság két jelöltet javasolt választásra: Héjas Ferencet, a Debreceni Dohánygyár megbízott igazgatóját, és Lengyel Imrét, a Nyíregyházi Dohányfermentáló Vállalat osztályvezetőjét. A titkos szavazás eredménye: Héjas Ferenc 22 szavazattal győzött, míg Lengyel Imre két szavazatot kapott.

Egerben a vállalati tanács tagjainak továbbképzést tartanak. Ezzel azt akarják elérni, hogy minden választott tanács tag hozzáértő, aktív, alkotó tagja legyen a testületnek. Hiszen a feladatok ellátásához szükséges, hogy a testület tagjai tisztában legyenek feladataikkal, azok jelentőségével, alapvető közgazdasági, munkajogi és vállalat működési mechanizmusával összefüggő ismeretekkel rendelkezzenek. A továbbképzés témái között szerepel a vállalati tanács helye, szerepe, a gazdasági szabályozórendszer, kormányzati irányítás az új vállalati vezetési formák mellett, tervezés a vállalati gyakorlatban, a személyzeti munka új vonásai, a vállalati belső érdekelttség.

A foglalkozásokra jellemző volt a közvetlen légkör, a „hétköznapi” nyelven megfogalmazott előadások, a vitás kérdések tisztázása. Folytatása következik szeptemberben.

Soha többé háborút!

Szeptember elsején emlékeztünk meg a második világháború kirobbanásának évfordulójáról. Tiltakozásunk jeléül az alábbi üzenetet küldte a Pécsi Dohánygyár kollektívája a SZOT-ba.

A második világháború kirobbanásának évfordulóján a Pécsi Dohánygyár dolgozói csatlakoznak az 1982 februárjában Havannában megrendezett X. Szakszervezeti Világkongresszus felhívásához. Aláírásunkkal tisztelgünk a hősök, áldozatok emléké előtt, és gyermekeink jövőjéért tiltakozunk: „Soha többé háborút!”

A levelet 496-an írták alá.

Szakszervezeti választások

Mire az újság megjelenik, már minden területen befejeztük a bizalmi, bizalmihelyettesek választását, a jelölő bizottság is feladatának nagyrészt már elvégezte, szeptember 25-én közzéteszi a szakszervezet vezető testületeinek jelöltjeit is. Október 7-én kerül sor a választói bizalmi testületi ülésre. Ennek az ülésnek kötelező napirendi pontjai vannak:

- az szb beszámolója;
- a számvizsgáló bizottság beszámolója;
- a jelölés — titkos szavazás;
- alakuló ülés.

A szakszervezeti bizottság és a számvizsgáló bizottság beszámolója után a jelölő bizottság beszámol a dolgozók által folytatott széles körű beszélgetések eredményéről és előterjeszti javaslatát, azaz megnevezi a jelölteket. A javaslatot az ülés résztvevői megvitatják, amennyiben újabb jelölteket kívánnak állítani, akkor azt megteszik. A jelölő munka befejezése után a szavazatszedő bizottság ismerteti a titkos szavazás módját. Ennek értelmében minden szervezett dolgozónak joga van titkosan megválasztani a testület tagjait és a küldötteket.

A titkos választás lebonyolítása egyelőre kijelölt helyiségekben történik, itt helyezük el az urnát, az írószközöket. A dolgozók a munka megkezdésekor, vagy befejezésekor —

akinek lehetősége van, munka közben — leadhatják szavazataikat. Előre elkészített névsor alapján kapják meg a szavazólapot, a szavazatszedő bizottság tagjai elmondják a tennivalókat, választ adnak a felmerült kérdésekre, biztosítják a szavazás törvényes feltételeit. A szavazás befejezése után a lepecsételt urnát a szavazatszedő bizottság minden tagja jelenlétében a bizottság vezetője felbontja és megkezdik a szavazatok összeszámolását. Az eredményt jegyzőkönyvbe foglalják, csak ezután folytatjuk a választói bizalmi testületi ülést.

Amennyiben a szavazás bármilyen ok miatt érvénytelen, akkor a választást meg kell ismételni. Amennyiben a jelöltek közül nem mindenki kapja meg a megválasztásához szükséges szavazatokat, akkor a hiányzó helyekre a jelölést — és a titkos választást is — meg kell ismételni. A szavazólapokat a választás befejezése után 21 napig meg kell őrizni, így bármikor ellenőrizhető, hogy a törvényes feltételeket betartottuk-e. A vállalati tanács küldötteinek választások tapasztaltak, hogy elenyésző számban fordultak elő érvénytelen szavazatok, bizunk benne, hogy a szakszervezeti testületek választása is különösebb technikai nehézségek nélkül zajlik le.

Sigora Irma

A szakszervezeti tisztségviselők feladatköréről

A következő számainkban folyamatosan megismertjük dolgozóinkkal a szakszervezeti bizottság tisztségviselőinek feladatait. Az első alkalommal a testület elnökének és titkárának főbb tevékenységét mutatjuk be.

A szakszervezeti bizottság elnöke lehetőség szerint bizalmi, vagy főbizalmi, de lehet más szakszervezeti tisztségviselő vagy tag. Jelentős szerepe van a testületek munkastílusának kialakításában, a feladatok megfelelő színvonalú elvégzésében.

Feladata:

- A szakszervezeti bizottság és bizalmi testületi ülések levezetése. Ellenőrzi, hogy az ülések személyi, tárgyi feltételei megfelelőek-e (előterjesztések, határidők jog- és hatáskör a napirenddel kapcsolatban).
- Az szb és bizalmi testületi ülések demokratizmusára ügyel, felhívja a figyelmet a vitatott kérdések lezárására, figyeli az ülés szabályszerűsége, időben figyelmeztet a szabálytalanságokra.
- Nyomon követi a javaslatok és a megválaszolatlan kérdések sorsát.
- Segítséget nyújt az szb állásfoglalások, -jegyzőkönyvek elkészítésénél.
- Újságcikkek írásával — iratásával — segíti a jobb tájékoztatást, propaganda-munkát.
- A határidőket, elmaradt munkákat számomartja, az illetékes felelősöket időben figyelmezteti, segíti.

A titkár a szakszervezeti

szerv választott tisztségviselője, az adott szerv vezetője. Meghatározott időre (5 évre) választják meg. A tisztség betöltése, a megbízás ellátása személyhez kötött. A szakszervezeti titkár lehet társadalmi vagy függetlenített tisztségviselő. A Pécsi Dohánygyárban jelenleg ez a tisztség nem függetlenített a gazdasági munkától. A titkár a vezető szerv (bizalmi testület) többi tagjával egyenrangú, azonos jogú személy, személyre szóló jogai nincsenek. Feladatát, hatáskörét a felsőbb szakszervezeti szerv határozatai tartalmazzák.

Feladata:

- A tagság és a testület nevében képvisel, eljár, intézkedik, tárgyal, megegyezik, aláír.
- A vezető szerv megbízása alapján képviseli a testületet a két ülés közötti időszak alatt, személyesen felhívja a szakszervezeti vezető szervnek és a választóknak.
- Elkészíti a munkatervet, oktatási tervet, biztosítja, hogy a munka elvégzéséhez szükséges szabályzatok, dokumentumok rendelkezésre álljanak.
- A szakszervezetet a vállalati tanácsban tanácskozási joggal képviseli.
- Ellenőrzi, irányítja a munkabizottságok, albizottságok munkáját — a testület állásfoglalása szerint.
- Évente legalább egy alkalommal köteles a végzett munkáról a bizalmi testületnek beszámolni.

S. I.

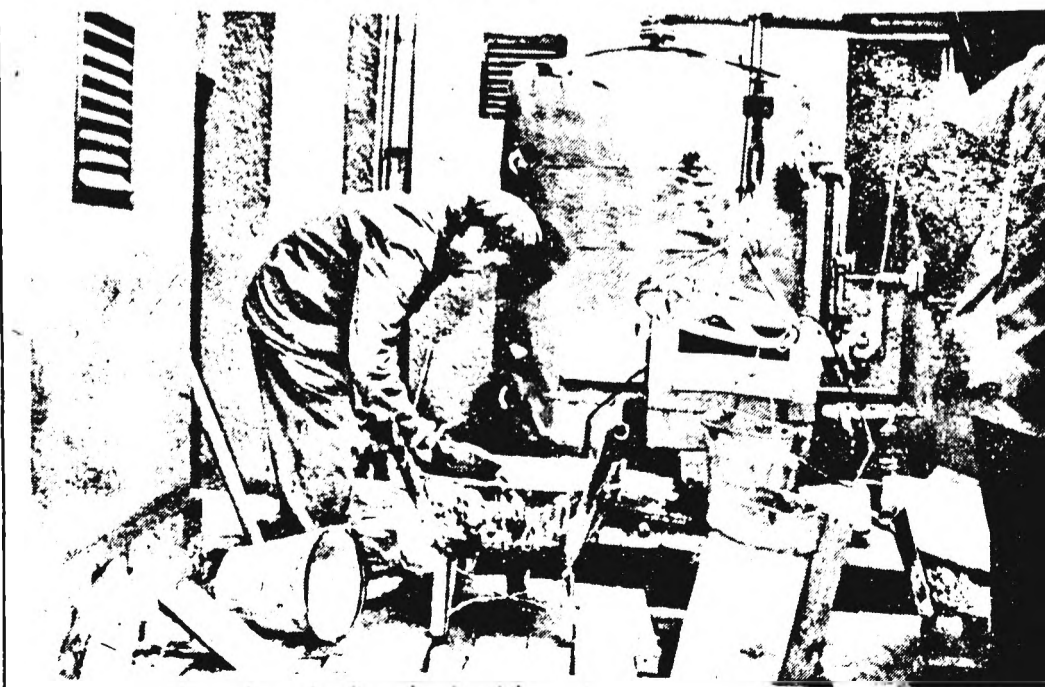
Újítási-találmányi verseny

Az Országos Találmányi Hivatal a minisztériumok és országos hatáskörű szervek részére újítási-találmányi versenyt hirdetett meg.

Örömmel vettük a hírt, hogy a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium az 1984. évi eredményes iparjogvédelmi tevékenysége alapján I. helyezést ért el. A tárca vezetése elismerését és köszönetét fejezi ki azoknak a feltalálók-nak, újítóknak, vállalati, szövetkezeti vezetőknek, iparjogvédelmi ügyintézőknek, akik hatékony munkájukkal hozzájárultak ezen teljesítmény eléréséhez.

A MÉM-nek az a kérése, hogy minden gazdálkodó szerv a következő időszakban is kiemelt figyelmet fordítson az újítási-találmányi mozgalom, az iparjogvédelmi tevékenység fejlesztésére.

Leállás után

Jelentős munkákat végeztek el szakembereink az idei nyári leállás ideje alatt. Képünkön kőművesek dolgoznak a hőközpontban. (Fényképes beszámolóink a 3. oldalon olvasható.)

Leállítás után

A vállalat vezetésének döntése alapján augusztus 5-től 9-ig a gyár nyári termelési szünetet tartott. A termelési főosztály és a műszaki osztály vezetőivel — a döntéshozatal előtt másfél hónappal — közösen határoztuk meg a leállítás alatt elvégzendő munkákat. A termelési osztály elsődleges kéreése volt a Mulfi kombinált filtergyártó gépek nagyjavítása. Sajnos, ez nem valósulhatott meg, mivel a két éve ígért importalkatrészek se a leállás időpontjáig, se a mai napig nem érkeztek meg. A többi munkát sem volt könnyű rangsorolni és eldönteni, hogy melyik a fontosabb.

A termelési főosztály területén a három darab dohány-, ill. kocsányvágógép nagykarbantartása volt a legkiemelkedőbb feladat. A kocsányvágógépet „csak” cserélni kellett, mivel a leállítás előtti időszakban a nagyjavítás el lett végezve.

A két dohányvágógépen a teljes nagykarbantartást el kellett végezni. Mindhárom gépnél a munka jó: el volt készítve, beleértve a tartalék egységeket is, alkatrészeket is. Ezt a feladatot a Deák-csapat igen jó minőségben és határidőre végezte el. Nagyjavításra került a 2-es FS-1 típusú filtergyártógép is. Sajnos, ennek a gépnek a karbantartásánál egyéni, emberi problémák és a létszámihiány gondot okozott. A gép átadása — az első műszakban kell hoznia a 100%-ot — az első műszakban nem sikerült, a termelési osztály jogosan kifogásolta a gépészeti és villamos hibákat. A második

A hiba nem a műszakiak, hanem az alkatrészgyártó külső vállalat hibája volt.

A leállási feladatok közül a második — a KT 400-asok után — legnagyobb jelentőségű feladat volt a gyár hőközponti szerelvényeinek nagyjavítása. A hőközpont szerelvényeit és gépeit eddig csak hétvégeken, ünnepnapokon és a legsürgösebb esetekben javíthattuk meg. Most négyéves elmaradást pótolva, a gővezeték, kondenzvezeték, hideg- és melegvezeték-rendszerben 30 db szerelvényt — szelep, tolózár, biztonsági szelep, gömbcsap — cseréltünk, 9 db műszert — nyomás- és hőmérő — 65 db szerelvényt javítottunk meg. A több éves karbantartás elmaradása az energiaellátó-rendszer berendezéseiben nagyon meglátszott.

Nagyjavításra került egy darab vízgűrűs vákuumszivattyú is. A vákuum-levegőrendszerbe beszerelésre került egy darab idegenanyag-leválasztó, ill. át lett alakítva a vákuumlevegő-rendszer csövezeték bekötése is. A cél ezzel az, hogy a vízgűrűs vákuumszivattyúba ne kerüljön bele az elszívott por. Az itt elvégzett munkák ugyan nem látványosak, de a vállalat üzembiztonsága szempontjából igen fontos. A Szedeli brigád ezt a nagy feladatot maradéktalanul, nagyon jó minőségben és határidőre elvégezte.

Az előkészítési osztályon teljes nagyjavításra került az 1. számú dohányfelhordószalag. A nagyjavítás és az üzemeltetés tapasztalatai alapján ezt a szalagot is át kellett alakítani görgős-láncos megoldásra.

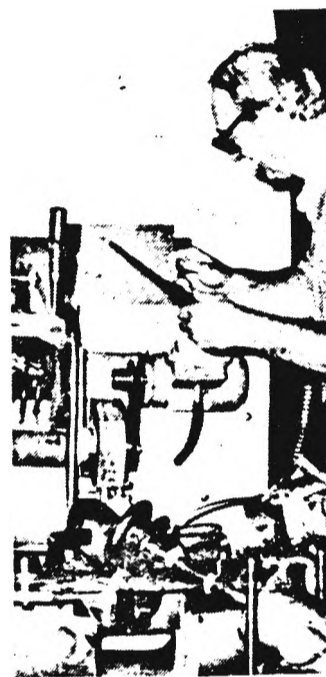
Felújításra került a szénezőgép is

az előkészítési menynyezt részlegesen le lett festve. Amennyiben ez az új festés a jövőben bírja a hő- és páratérhelést, úgy a következő leállásnál az egész előkészítési le lett festve. Ezzel az előkészítési dolgozók régi kívánsága, reméljük, majd megvalósul.

A cikkben nem minden elvégzett munkát soroltam fel. Összesen 26 feladatot oldottunk meg. Ezt a feladatmennyiséget természetesen nem lehetett elvégezni augusztus 5-től 9-ig. A karbantartás dolgozói augusztus 3-tól 11-én 22 óráig végezték el a kitűzött feladatokat. Szombati napokat munkanap-áttehereléssel oldottuk meg, a vasárnapok pedig fizetve voltak. A munkákra különböző összegű prémiumokat tűztünk ki. Ezeknek a prémiumoknak az összege a feladattal összefüggően volt meghatározva. A karbantartás dolgozói — ismerve a feladatot és a kitűzött prémiumot — a munkákat 100%-osan, és jó minőségben — kivétel az FS-1 — elvégezték.

A leállási munkák elvégzésében a termelési osztály dolgozói segítettek, a rájuk bízott munkákat elvégezték. Köszön-

juk munkájukat, és a jövőben is számítunk segítségükre!
Nagy I. László

A Tafi selejtbontó karbantartása

MTESZ V. pénzügyi konferencia Pécsett

A Szervezési és Vezetési Tudományos Társaság és a MTESZ tagjegyesületei nevében 1985. augusztus 23-24-én került sor Pécsen, az V. pénzügyi konferencia megtartására. A konferencia jelmondata gazdaságpolitikánk aktuális feladatait tükrözi: „Nagyobb gazdálkodói önállóság — decentralizáltabb gazdálkodás — gyorsabb növekedés, intenzív módszerekkel.”

A plenáris ülés központi előadását „A VII. ötéves tervidőszak pénzügyi politikája” címmel dr. Hetényi István pénzügyminiszter, a konferencia védnöke tartotta. Már a bevezetőjében leszögezte: csak némi módosítások, semmint nagy horderejű változások várhatók jövőre a pénzügyi szabályozásban.

A pénzügyi politika a következő években is a tervben kifejezésre jutó gazdaságpolitikát fogja alátámasztani. A hetedik ötéves tervidőszakban a nemzetközi fizetőképességünk fenntartása érdekében továbbra is követelmény az adóssághelyzet csökkentése. Előirányozható — gyorsuló növekedés esetén — a belföldi felhasználás, s ezen belül a reálberek szerény mértékű növekedése. Növelendő a korszerűtést szolgáló termelő beruházások összege. Elengedhetet-

len a piaci viszonyok olyan irányú erőteljes fejlesztése, amelynek nyomán a hazai a szocialista és a nem rubel elszámolású piac közötti különbségek lényegesen csökkennek. Nagy fontosságú az árendeszer fenntartás megfelelő fejlesztése — hangsúlyozta a miniszter.

Ami közvetlenül a jövő évi változásokat illeti, a kormányzat csupán olyan módosításokra gondolt, amelyek a meglévő szabályozásra épülve a teljesítményarányos vállalati jövedelemelosztást erősítik, és mérsékelik az indokolatlan és adókedvezményeket. A vállalati jövedelemszabályozásban csak kisebb kiigazításokra kerül sor — mondotta.

Az országos pénzügyi konferencia délután szekciókban folytatta munkáját. Az ipari szekcióülésen szóltak a vállalati jövedelemszabályozás tapasztalatairól, a tennivalókról. Többek között arról, hogy a gazdálkodás külső és belső feltételei győrekebb változások követelnek meg.

A záró plenáris ülésre szombaton a délelőtti órákban került sor. A plenáris ülés elnöke értékelte a konferencia munkáját, mely a kitűzött célokat elérte, de eredményes akkor lesz, ha a résztvevők szemléletében, a napi munkájában hoz változást.

Nemzetközi körkép

Svédországban a várt 1,5%-nál jobban, 4%-kal csökkent a cigaretta fogyasztása. Az eladott mennyiségben belül nőtt a 12-15 mg kátrányt tartalmazó fajták részaránya. Csökkent a pipadohány-export is, bár a Borkum Riff maradt a legnagyobb import márká az USA-ban, és az új-zélandi, spanyol, osztrák és közel-keleti eladás is nőtt. Megnőtt az érdeklődés a fogyasztási dohány és a tubák iránt.

Az osztrák dohányipar 200 éves fennállását ünnepelte a bécsi Operaház Carmen dísz-előadásán. Ez alkalmából 200 mm-es Jubilar 200 elnevezésű szivart hoztak forgalomba. A hagyományos Virginier szivar-márka Julilaus-Virginier változatát is ez alkalmából fejlesztették ki. Ez kézi gyártású szivar, sötétre füstölt virginia-dohány felhasználásával állítják elő.

Szovjetunióban olyan rágo-

gumik gyártását kezdték meg, melyben a nikotinnal összeférhetetlen anyag van. A forgalmazását a gyógyszerárak végzik.

Az Egyesült Államokban is megnőtt a tubák, a rágodohány és a fogyasztási dohány iránti kereslet.

Új eljárást fejlesztettek ki a dohány expanziójára. Az eljárás során a levélvágatot 800 bar nyomáson telítik nitrogéngázzal, majd a nyomást létkörre csökkentik. A fajterfogató-növekedés a nyomáscsökkenés hatására játszódik le. A kezelés hatására a fajterfogató-növekedése a kiinduló anyagtól függően 50-100%, ugyanakkor a kémiai összetevők nem változnak. Az eljárás során a veszteség mértéke 0,5-1%, 50% kevert dohányt tartalmazó cigarettában a súlycsökkenés 30% körül alakul.

— Gayer —

Előadók az USA-ból

Dohánytermesztés a tengeren túl

Augusztus hónapban a Debreceni Dohánykutató Intézetben a MÉTE szervezése keretében, dohányipari szakemberek az USA-ból tartottak előadást. Professor Lucas (Kalifornia) beszámolójában a dohány vírusos és gombabetegségeivel, annak védekezési lehetőségeivel, gyakorlati tapasztalataival foglalkozott, különösen az USA dohánytermesztését figyelembe véve.

Elmondta, a dohánytermelés növényvédelme már a talajelőkészítés során megkezdődik. A gombabetegségek ellen, ami a talajban telel át a növényi maradványokon, talajfertőtlenítéssel védekeznek. Náluk a leghatásosabb és legelterjedtebb vegyszer a til-bromid. A dohánypalántát ezzel fertőtlenítik, hisz hatásos a gomok, a vírusok, a baktériumok és a férgek ellen.

A metil-bromid alkalmazása során, de minden vegyszer alkalmazása esetén érvényes négy fontos követelmény: 1. a megfelelő vegyszer kiválasztása; 2. a vegyszer kijuttatásának módja; 3. a megfelelő mennyisége; 4. az időbeni alkalmazása.

A dohány esetében kerülni kell a monokultúrás termelést. Az USA-ban a termőterületek törzskönyvezésének segítségével vetésforgót alkalmaznak, így az egymást követő két évben ugyanarra a helyre dohány nem kerülhet, de ha lehet, még a közelébe sem. Egy év kihagyásával a fertőzés valószínűsége mintegy 80%-kal csökken. Ennyi idő alatt a talajban visszamaradó gyökér és szármagványon megtelepedt vírus- és gombafertőzés le bomlik. Az egyik legveszélyesebb a dohánynövényre a burgonya Y-vírus. Elsősorban a levéltetvek útján terjed el. El-lene kétféleképpen lehet védekezni: 1. Rezisztens fajta használata. Általában egy rezisztens fajta 5-10 évig használható. Ennyi idő alatt a vírus mutációja lerontja a fajtát. Új rezisztens fajta termelésbe állítása állandó nemesítést igényel.

2. Levéltetvek irtása. Burgonya, paradicsom, paprika — ezek a kultúrnövények, amelyek főként hordozzák a vírust. A levéltetvek a növények nedveinek átjuttatásával fertőzik a dohányt. Ezek a kultúrák ne legyenek a dohány közelében, hisz a levéltetvek a szél útján is terjednek. A burgonya a legfőbb vírushordozó. Megfigyelték, hogy a burgonya közelségével négyzetesen emelkedik a dohány vírusfertőzése.

Az USA-ban 1 ha dohány termelési költsége 2000 USA-dollár. Elméletük és tapasztalataik szerint naponta 50 USA-dollárral csökken a tetejezetlen dohány értéke. Ez az értékvesztés nem engedhető meg az amúgyis magas fajlagos termelési költség mellett. A tetejezés a vírusos fertőzés megelőzése érdekében vegyszerrel történik.

Gyökérzetet támadja a Fitoflora talajlakó gomba. Ha egyszer megjelen, ott, azon a területen soha nem termelhető többé dohány.

Professor Lucas foglalkozott a különböző vírusos és gombafertőzések gyakorlati megjelenésével, védelmi módjaival, melyekről diafilmet vetített. Ez a gyakorlati szakemberek számára érdekfeszítő volt.

A második előadást Gabriel Cramer tartotta. Ő a világ dohánytermelésével, annak jelenlegi keresletével, kínálatával, valamint a piaci tendenciákkal foglalkozott. Elmondta, a világon 1985-ben 5929 millió kg dohánytermés várható. Készenleten — értékvében — 880 millió kg dohány van de ez mind töltőanyag jellegű dohány. Jó minőségű, iz jellegű dohány mindig vevőre talál, keresletre növekvő. A világ legnagyobb dohánytermelői: Kanada, USA, Brazília stb.

A harmadik előadást Joe Class főagronómus tartotta. Témája a töltőanyag jellegű, valamint az iz jellegű dohány természetstechnológiája volt. Töltő jellegű dohány: sűrű állományú termesztés, 20-25 ezer tő/ha, alacsony nitrogén műtrágya-adagolás, magas tejezés, erős öntözés, talajművelés és természetesen, megfelelő fajta. — Iz jellegű dohány: széles sor- és tőtávolság, 16-18 ezer tő/ha, alacsony tejezés, magas N-műtrágya-adagolás a minőség megőrzése mellett.

Az előadás végén az érdeklődők kérdésére a szakemberek válaszoltak. Kérdésként merült fel a különböző kultúrnövények természetstechnológiai jövedelmességére a dohánynal szemben, valamint a két eltérő, jellegű dohánnytípus egymáshoz való fajlagos nyereségátlama. Kiderült, hogy a dohány termelése jóval gazdaságosabb, mint pl. a kukorica, ezen belül az iz-anyag jellegű dohány jövedelmességére is magasabb, mint a töltőjellegű — az árfekvése miatt még a szerényebb haszon ellenére is.

Fehér Sándor

Tolózárjavítás

műszakban a gép hozta a kiírt termelési mennyiséget, ezért a karbantartó csoport a kiírt prémium 50%-át kapta csak meg. A gép javításánál felmerült hibákból a tanulságot mi vezetők és dolgozók levontuk, és a jövőben ezek kiküszöbölésére nagyobb gondot fordítunk.

A Tofi selejtbontógép is nagyjavításra került. A gép javításánál problémák nem merültek fel.

A Niepmann csomagológépbé soronkívül beszereltük az új rendszerű terheléskapcsolót, és új ragasztóedényeket szereltünk fel.

A filtergyártási osztályon mindhárom krepplőgép villanymotorjait magyar villanymotorokra cseréltük le. Mindhárom krepplőgép hőcserélőit kitisztítottuk. A 3. sz. krepplőgép nagyjavítását is elvégeztük. Sajnos, a gép átadásakor derült ki, hogy a GTI által gyártott krepplőgépvezérlés sugárterében ütnék, ezért a krepplő papír nem megfelelő minőségű. Az indulás után a szegmensek ki lettek cserélve, nem felújított, hanem teljesen új szegmensekre.

A 2. és 3. számú felhordószalagokat „csak” felülvizsgáltuk és megfelelő kenéssel láttuk el.

A leállási időszakban a világhírű csoport azonkívül, hogy az eddigi munkákhoz kapcsolódóan részt vett mindegyik munkában, az alábbi munkákat végezte el:

— a régi trafóház teljes kiszállítást, az összes krepplőgép villanymotorok leszerelését, a 3. sz. kocsányvágógéphez új kapcsolószekrényt szerelték fel, kocsányvágógéphez beszerelték az elektromos automatikát, MULFI és acetátgépek teljes elektromos felülvizsgálatát végezték el az elektroműszerészek, a termelési osztály területén a meghibásodott fénycsöveket pótolták.

A munkák közül kiemelkedő helyet foglal el — a termelés minősége és mennyisége szempontjából — a 2. számú FS-1-re felszerelt, fokozat nélküli egyenáramú motor vezérlésének megoldása.

A hőközpontban felújításra került az aljzatbeton, az üzem konyhában az előírásoknak megfelelő, csúszásmentes burkolat került beépítésre, az ebédlő festése fel lett újítva és

HOBBI

Tél előtt

Szeptemberben a hűvösebb idő beköszönt, a nappalok is rövidebbek, minden arra serkenti a gyümölcsstermő növényeket, hogy felkészüljenek a téli nyugalomra. Fokozatosan megindul a tápanyagok visszahúzódása a levelekből a hajtásokba, a rügyekbe, ágakba, törzsbe, egyszerűen az áttelelő részékbe. Ezekben a növényi részekben megfelelő módon raktározódnak, s ezzel a szöveteket és sejteket alkalmassá teszik a téli fagyok átvészelésére. A már kialakult termő-rügyek a szeptemberi időjárás hatására tovább fejlődnek, eközben szintén nagymennyiségű tartalék tápanyag halmozódik fel bennük.

Az élettevékenység említett csökkenése lehetővé teszi szeptember végén azokat az ápolási munkákat is, amelyeket a tenyésztési időszak alatt nem lehet elvégezni. Elsősorban a már gyümölcsreigen beérlelt, s a téli felkészülésben előbbre levő csonthéjasok koronaápolási és -metszési munkáit érdemes ebben az időszakban megkezdeni. Egyes vélemények szerint élettani szempontból is az ősz a legalkalmasabb időszak a csonthéjasok metszésére. Az sem baj, hogy akkorra a lombzat még nagyrészt a fákon van, sőt előny, mert jobban meglátható a száraz koronaszak, amelyeket ritkításakor elsősorban el kell távolítani. Ez különösen a részleges gutaütést szenvedett kajsziraknál gyakori. Az őszibarackot szeptemberben nem kívánatos metszeni, mert a termőalapot adó éves hajtások, illetve vesszők ekkorra még rendszerint nem érnek

be. A legújabb kutatási eredmények szerint a barackfa metszése tavasszal, a rügyek duzzadása időszakában végzendő el, azért mert a metszőkor keletkezett sebek ilyenkor gyógyulnak be leg hamarabb és a fertőzés veszélye így a legkisebb. Amennyiben a metszési idővel később várjuk meg a virágzást és utána metszünk. Virágzókor ne bolygassuk a fákat, még talajművelést se végezzünk. Ilyenkor biztosítsuk a természet nyugalmát.

Szeptember végén, október elején megkezdődik a szüret a szőlőkben. Természetesen a szüreti előkészületnek már a hónap közepén meg kell történnie (pincemeselés, hordómosás). A korai érésű borszőlőfajták szüretelése szeptember második felében megkezdhető. A fajtákat érési sorrendben szüreteljük. A fajták érési állapotáról ízleléssel és a próbaszüret részeként végzett mustfokolással célszerű tájékozódni. A teljes érésben a leggazdaságosabb szüretelni. Ekkor a legnagyobb a termés mennyisége, a mustnyeredék aránya és majd a borban érezhető fajtajelleg is. Kedvező időjárás esetén megvárható a minőségi fehérbor szőlőfajták túlérése is. Az ilyen szőlőből értékes, különleges bor készíthető. A leszüretelt szőlőt még a szüretelés napján dolgozzuk fel és az előre elkészített borélesztővel oltjuk be. Célunk az legyen, hogy a must forrása a legrövidebb idő alatt induljon meg. Így kapunk igazán finom, egészséges új-bort.

Drávavölgyi József

Pécs arcai

Nehéz helyzetben vagyok, amikor arról a városról írok, ahol születtem és ahol azóta is élek. Mit is jelent nekem ez a város? Ha arról az oldaláról közelíteném meg a témát, az megfelelne könnyű fajsúlyú szórakoztató olvasmányoknak, de ez a város ennél több. Eppen ezért önmagamtól és egyéni érzelmeimtől elvonatkoztatva szeretném bemutatni.

Hogyan alakították a város arcát a történelmi korok? Jóformán valamennyi történelmi korszak nyomot hagyott Pécsnek arcán. A római kor, a középkor, a reneszánsz, a török hódítás, a barokk újjáépítés, a kapitalizmus nyomai mindenütt megtalálhatók.

Pécs már a kelták idejében is lakott hely volt. A Jakab-hegyen állt gyűrű alakú földvár. Tőlük származik a város egykori és első neve, Sopia, melyet a rómaiak alakították át Sopianae-vá.

A legtöbb keresztény emlék a római korból Magyarországon ma Pécsen található. A festett sírkamrák Közép- és Kelet-Európában ritkaságnak számítanak. Az ókeresztény múlt hagyta a városra a Quingue Basilicae, illetve a Quingue Ecclesiae nevet.

A középkori város életéről már sok adatunk van. A város nagy szerepet játszott a középkor történelmében, nem nagy lélekszámú lakossága ellenére. Szent István király tíz püspökséget alakított és az egyiket Pécsre tette. Ebből adódóan a város igen jelentős közigazgatási és egyházkormányzási központ lett. Már az első pécsi püspök kez-

deményezi a nemzetközi kapcsolatok kialakítását. A város második püspöke a magyar irodalom első írásos emlékét hagyja ránk.

A várfalakkal körülvett, zárt helyen alakított közösséget a lakosság. A társadalmi rétegzettség a lakóhelyek megválasztásából következett.

Pécs 1543-ban jutott török kézre és 1686 őszén szabadult fel.

A törökök után a város és a megye társadalmi képe, nemzetiségi szerkezete megváltozik.

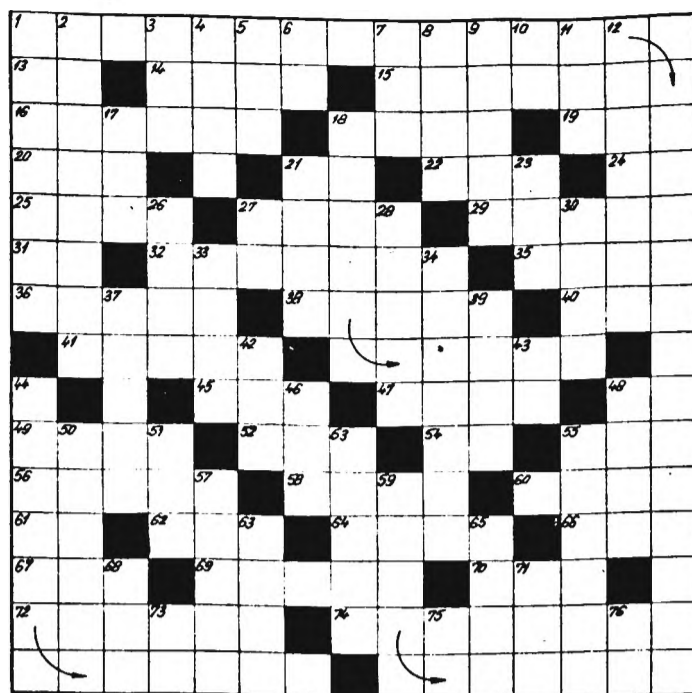
Pécs a XVIII. században német kisvárossá lesz. Az ide települő német iparosoknak, kereskedőknek, hivatalnokoknak köszönhető ez a változás. A város neve Fünfkirchenre változik. Magánházak sokasága épül. A Mecsek patakjai vízmalmokot hajtanak.

A város helyzetében az első világháború új viszonyokat teremtetett. Pécs a mértéktelenül felnagyított főváros árnyékában vidéki kisvárossá vált. Ennek ellenére a két világháború között hangulatos kisváros maradt. A második világháború szerencsésen elkerülte a várost. A város lakossága megkésztetődött. Az ipar fejlődésének a bányászat adott lendületet.

Az elmúlt években döntő fontosságú változások következtek be a város életében. Átalakult az ipar szerkezete, a bányászat szerepe csökkent, új ipari tervek készültek és lettek végrehajtva. A város jogállása megváltozott.

Székely Ildikó

Keresztrejtvény

Vízintés: 1. La Fontaine egyik mondását idézzük (zárt betű: I, T, A, G, R). 13. Kicsinyítő. 14. Esőn áll. 15. Nincs zamata. 16. Kommunista francia író volt (Louis). 18. Vonatkozó névmás tárgyest. 19. Nem nagy. 20. Teszt. 21. Póni azonos hangzói. 22. Önmagába visszatérő görbe vonal. 24. Keleti táblajáték. 25. Az NSZK fővárosa, fordítva. 27. Gyakori családnév. 29. Régi kabátok. 31. Bódé közepe. 32. Nem kell tartania. 35. Idegen alakzat. 36. Afganisztán fővárosa. 38. Teljes. 40. Tornászegyesületünk. 41. Izesítés. 45. Fia — angolul (SON). 47. Leonid közepe. 48. Személynév. 49. Kevert hero. 52. Tyúkanyó mondja. 54. A szélein lát. 55. „A... Nagy ember”. 56. Babaruha, ford. 58. Duna menti helység. 60. ...Beach. 61. Vállalati forma. 62. Kérdőszó. 64. Nem túl okos. 66. Becézett női név. 67. Farmermarka. 69. Látogatott fürdőhely. 70. ...Dhabi — ford. 72. Megmutat neki (—). 74. Zavartalansága.

Függőleges: 1. Erőszakos. 2. Orosz ceruza. 3. Kis hegy a Kemeneshátton. 4. Oxigénmódosulat. 5. Fájdalom. 6. A. A. A. 7. Gödör, népiesen. 8. ...fázik. 9. Magasan áll a folyó. 10. Atmosféra. 11. Hangtalan balek. 12. Előre kialakított. 17.

Régi ürmérték. 18. Gyermekszínész: „A Pál utcai fiúk” főszereplője (zárt betű: N). 21. Idegen költő. 23. Rendőri felügyelet. 26. Női ruhadarab. 27. Kettőzött mássalhangzó. 28. ...petye. 30. Vízi átkelő. 33. Földbe temet. 34. Összecsoport fabódé. 37. Szesz italok. 39. Alant. 42. Nem kevés. 43. 1001. 44. Gyermekszínész: a „Szegény kisgazdag lány” főszereplője (zárt betű: S, Y, E). 46. Egyfajta sportbiztosítás. 48. Angol mérő (MILE). 50. Idő jelzője lehet. 51. Ijesztő alak. 53. Budai városrész. 55. Talizmán. 57. Fordítva írunk róla. 59. Gyermekszínész: „Oz, a csodák csodája” Dorottyája (zárt betű: G). 63. Marx személyneve. 65. Kevert ugar. 68. Azonos hangzók. 71. Az egyik oldal. 73. T. M. 75. Arany vegyjele, ford. 76. Egymást követő betűk.

Beküldendő a vissz. 1. és függőleges 18., 44., 59. sorok helyes megfejtése október 10-ig. A helyes megfejtők között jutalomkönyvet sorsolunk ki.

Augusztusi rejtvenyünk helyes megfejtését, a nyertesek nevét a szeptemberi rejtvenyünkkel együtt az októberi számunkban fogjuk közölni.

A keresztrejtvényt Takáts László készítette.

Hírek

A hagyományokhoz híven ismét névadót szeretnénk szervezni a vállalati dolgozók kisgyermekének részére. Várjuk azok jelentkezését, akiknek a kisgyermekük még nem töltötte be az egyéves életkort. Jelentkezni lehet 1985. október 10-ig Gasteiger Hildánál, a minőségellenőrzési osztályon.

*

Lezárult az üdülési szezon, így tájékoztatni tudjuk dolgozóinkat arról, hogy mennyien

vették igénybe a különböző lehetőségeket.

Három gyermekbeutalót tudtunk biztosítani, a 27 saját SZOT-beutalónkon kívül más vállalatoktól tízet vettünk át, ezekkel együtt 55 fő üdült.

Hévízi bérleményünkben 13 fő, Zalakaroson 27 főnek nyílt lehetőség a pihenésre. Cseh-szlovákiai csereüdülés révén 30 fő jutott el, 4 családnak (16 fő) pedig NDK-ban volt lehetősége így üdülni. Ábrahámhegyen 54 fő töltötte el a szabadságát. Üdülésben összesen 198 fő vett részt.

Nőknek erről-arról

Receptek
- csecsemőknek

Gyesen lévő anyukáknak ajánljuk az alábbi főzelék-elkészítési módokat — 3 hónaposnál idősebb csecsemők számára:

Valamennyi főzeléknél az alapanyagokat — annyi vízzel, ami ellep — megfőzzük, majd mixergépen tejfőlsűrűségűre mixeljük a főzővízzel együtt. Akinek a gyermeke a kanalat nem kedveli, nyugodtan ad-

hatja cumisüvegből, nagylyukú cumival. Elkészítési idő, előkészítéssel együtt kb. 30–35 perc.

1. Sárgarépa-főzelék:
a) 1 db közepes sárgarépa (kb. 10 cm hosszú, 4 cm átmérőjű),
b) 1 tojásnyi krumpli,
c) borsónyi margarin,
d) 50–80 g tej,
e) késhegynyi só.

SPORT

Egy nap futballal,
tojássárgájával

Kemény fejtörőt okozott az idén a sportbizottságnak az immár hagyományossá váló vállalati sportnap időpontjának a kitűzése. Hol gm-k-műszakok, szabadságolások, hol a leállás munkák miatt kellett az időpontokat módosítani.

Végül is egy hosszú munkahét utáni hétfőn, vasárnap, augusztus 18-ra esett a választás. A tavalyi jól sikerült juniális visszajelzései alapján népes táborra számítottunk. Már napokkal korábban lázas előkészület jellemezte a szervezőket. A hetek óta tartó kánikula miatt a sör beszerzése már-már lehetetlenné látzott... Technikai felszerelések összegyűjtése, a játékkelések, nyeresemények, díjak beszerzése, programok összehangolása — szóval akadt tennivaló bőven, és mi igyekeztünk mindent elkövetni annak érdekében, hogy minél vonzóbb programmal várjuk dolgozóinkat. Az üzemi konyha szakácsai vasárnap hajnalban készítették a friss, meleg szendvicseket.

Talán a szeles, felhős reggel, talán mert az egymás utáni három szabadnap miatt többen más programot szereztek családjukal — reggel a vártnál kevesebben gyülekeztek a vállalat bejáratánál várakozó autóbussz körül. Így nem is kellett kettőt fordulnia a Volán Vállalattól erre a célra bérelt autóbussz sofőrjének — akiről menet közben kiderült, hogy művész és róla olvastunk pár nappal korábban a Dunántúli Naplóban.

A Malomvölgyi-tó környéke igazán gyönyörű és egyre kedveltebb kirándulóhely. A belső tó mögötti völgyben lévő két kis füves pálya és környéke sportolásra is kiválóan alkalmas, bár valamiféle szociális létesítmény is jól jönne, mert így csak a környező bokrokat szemelhettük ki „öltözőnek”.

A kellemes környezetben hangulatos zene fogadta a kikerézőket. 9 órakor már melegítették a futbalszervezőket és voltak, akik a sörivőszenyre alaposították. A csomagolás, a filtergyártás és az anyagmozgatás egy-egy saját csapattal állt ki, míg a negyedik résztvevő egy vegyes Dohánygyár I. néven ismert csapat volt.

A női futballt a dohánygyári csapaton kívül két meghívott, a MEV és a PÉTÁV csapata képviselte. Délutánba nyúlóan mindkét pályán ment a versengés. Nem csoda, a tét a tavalyihoz képest megduplázódott. Két-két jégbehűtött, fi-

nom pezsőgő várta a küzdelemből győztesen kikerülő csapatokat.

A mérkőzések eredményei a következőképp alakultak.

Nők: Dohány—MEV 1-1, MEV—PÉTÁV 4-1, Dohány—PÉTÁV 7-0.

I. Dohánygyár, II. MEV, III. PÉTÁV.

Férfiak: Csomagolás—Filter 3-1, Dohány I.—Anyagmozg. 3-0, Csomagolás—Anyagmozg. 1-2, Dohány I.—Filter 3-0, Anyagmozg.—Filter 4-2, Dohány I.—Csomagolás 6-0.

I. Dohány I., II. Anyagmozgatás, III. Csomagolás.

Közben a futballal párhuzamosan felnőttek és gyermekek egyaránt ügyességi játékos vetélkedőn vehettek részt, illetve buzdíthaták a bátor vállalkozókat.

A kicsik körében nagy sikert aratott a tejfőlevő verseny. Bekötött szemmel, egymást etetve alaposan kidekorálták partnerüket, a szurkolók nem kis derűjének kíséretében. Nagyon sikogotva ügyeskedtek célbadobásnál, a futóversenyben és még sok vidám játékban mérték össze pajtásaikkal erejüket, képességüket. A sok csokira, cukorra, apró ajándékokra alaposan rászolgáltak.

A felnőtteket sem hagyták unatkozni a játékszervezők. Volt kétélhúzóverseny, ahol a kicsik, nagyok is egyaránt küzdhettek a szembenállókkal. A sörivést mindenféle formában, szivózással, tölcserrel, hanyattfekve ki lehetett próbálni. A tojássárgáját — úgy látszik — tavaly óta többen gyakorolhattak otthon, mert sokan 30–50 méteres távolságból is nagyon ügyesen kapkodták el. A kevésbé technikások kezében viszont szétfolyt a tojás, akinek szerencséje volt, csak kezét kellett mosnia a verseny után, de akadtak viszont olyanok is, akiknek még a fülükre is jutott egy kis tojássárgája.

A játékok győztesei természetesen jutalomban részesültek, egy tele szákból választhattak szákbamacskát.

Összegezve: kellemes hangulatú, vidám, tréfás nap volt, tele küzdelemmel, játékkal, versengéssel. Körülbelül 100–120-an lehettünk dohánygyári dolgozók és családtagok. Bizunk abban, hogy aki velünk töltötte el ezt a kissé borongós vasárnapot, jövőre is szívesen jön majd újra és másokat is buzdít arra, hogy még többen játsszunk, sportoljunk együtt.

Zsóka—Rózsa

f) 1 kávéskanál pirított liszt (ha a baba nem kövér),
g) 1/2 kávéskanál cukor.

2. Zöldborsófőzelék:
— kb. egy maréknyi zöldborsó (mirelit is),
— 1 szál kicsi petrezselyemgyökér,

— 3 szál petrezselyemzöld,
— ua. mint 1. b-g.

3. Zöldbabfőzelék:
— kb. maréknyi zöldbab,
— ua. mint 1. b-g.

4. Bimbóskellőfőzelék (nagyobb babának):
— 1 szál petrezselyemgyökér,
— 5 db bimbóskellő,
— 4 szem édes kömény,
— 2 db tojásnyi krumpli,
— cukor + margarin + só.

Dr. P. K.